

ללמד היסטוריה על פי הגישה של מבנה-דעת

כרטיס מידע + משימה למורים

הנחיות

קראו את כרטיסי המידע המצורפים. התייחסו לשתי השאלות ולמטלה בסוף הדף כדי לקיים דיון משותף על מהות הדיסציפלינה והשלכותיה על ההוראה.

מבנה-הדעת של הדיסציפלינה הוא מערכת אחת של מושגים, עקרונות, חוקים, רעיונות מרכזיים, תיאוריות ודרכי מחקר שהם יסוד קבוע ויציב המנחה את התכנים ושסביבם אפשר לקשור הרבה ידיעות נפרדות בתחום המקצוע המסוים. השליטה במושגי היסוד אלה היא התנאי ללימוד, מחקר ופתרון בעיות בתחום.

ברונר ג' ס' (1965). **תהליך החינוך**. ת"א: יחדיו.

מבנה-דעת שהוא מעין נפש, מהות פנימית, שלד בסיסי של הדיסציפלינה.

ניתן להבחין בשני מבנים שונים בכל דיסציפלינה, המבנה הסובסטנטיבי והמבנה הסינטקטי, שהם מבנים שיכולים להתפתח ולהשתנות.

Schwab, JJ. (1964). The Structure of the Disciplines: Meanings and Significance's. In G. W. Ford, & L. Pugno (Eds.), **The Structure of Knowledge and Curriculum** (pp. 6-30). Chicago, IL: Rand McNally.

מבנה סינטקטי

הוא מורכב מדרכי החקירה שמובילות ליצירת ידע חדש בתחום, ארגון והסבר של המידע, דבר המעשיר את המבנה הסובסטנטיבי. כאן נקבע את חוקי הדיסציפלינה, מה נכון ומה פסול.

המבנה הסובסטנטיבי

הוא מורכב ממושגים ועקרונות המכוונים את השאלות, את איסוף הנתונים ואת דרכי המחקר.

שתי שאלות ומטלה

- מהו המבנה הסובסטנטיבי והמבנה הסינטקטי של ההיסטוריה? למשל, התבססות על מקורות, רב-סיבתיות, אמפתיה, פרספקטיבות שונות וכו'.
- תכננו שיעור היסטוריה מבוסס "מבנה -דעת" מבוסס תכנים היסטוריים ומרכיבים גלויים של מבנה הדעת של ההיסטוריה.